

ÅMK NYTT

Innehåll Medlemsblad för Årsta MotorbåtKlubb

Bottenfärger

Lite tips

Mätning av giftfärg

Gränsvärden

Intyg -Ren botten

Bottenfärger

Miljöförvaltningen har skjutit på nuvarande krav om gränsvärden från 2019 till 2021. De regler som gäller för närvarande är att inga båtar med giftrester får hamnplats i Mälaren efter våren 2021. Om båten ligger i Saltsjön under sommarsäsongen har man rätt att sjösätta i klubben och därefter ta båten till Saltsjön. Man kan således ha kvar sin vinterplats på land i ÅMK/VTS om man har en hamnplats utanför slussarna och anser sig behöva bottenfärg som förhindrar påväxt.

När det gäller träbåtar är dessa för närvarande undantagna från Miljöförvaltningens krav på sanering.

Blästring

Kostnaden för blästring har avsevärt ökat under senaste året och uppgår nu till minst 10 000 kr/båt. Utöver själva kostnaden för själva blästringsarbetet och kringkostnader för den enskilde medlemmen debiterar Miljöförvaltningens avsevärda belopp för att utföra tvingande besiktningar. Detta är kostnader som i slutändan påförs båtägaren. Under 2019 har endast en båtägare blästrat. Ytterligare ett antal båtägare har sanerat och epoxibehandlat med andra metoder.

På SMBF:s årsmöte förra året (2019) avsattes 300 000 kr till finansiering av ett test av spärrfärger. För att genomföra ett bra test krävdes ca 1 miljon. Bidrag söktes från Länsstyrelsen i Stockholm som avlog med motiveringen att testen hade ett stort riksintresse och att LOVA enbart kan stödja projekt

med lokalt intresse. Forskningsprojektet kommer med största sannolikhet inte att bli av.

Stockholms universitet gjorde 2015 en test av 5 st spärrfärger. I rapporten uppgavs att spärrfunktionen fungerar bra men efter simulerad maskinborsttvätt försämrades funktionen och kan inte rekommenderas. Trots kritik mot borstsimuleringen som ansågs alldeles för "våldsam" och inte var realistisk så har flera myndigheter dömt ut metoden.

Flera båtklubbar har medlemmar som använder metoden med till synes bra resultat d v s färgen verkar sitta kvar bra även med högtrycksspolning och påväxten är jämförbar med epoxifärg och biocidfri "miljöbottenfärg". EU-förordningen för TBT anger spärrfärg som alternativ till borttagning av giftfärgen och har använts av handelsflottan. Transportstyrelsen och Stockholms miljöförvaltning avråder från spärrfärg, men förbjuder det inte. De kommer troligen inte heller att rekommendera metoden.

Hos SMBF, och t o m inom deras miljösektion råder delade och ibland helt motstridiga meningar om behandling av båtbottnar. Vissa förespråkar spärrfärger medan andra menar att det är helt förkastligt att applicera ytterligare ett eller flera lager färg som förmodligen måste tas bort i senare.

I nuvarande läge är det svårt för klubben att ge rekommendationer.

Fyra tips från Transportstyrelsen

1 Använd inte bekämpningsmedel i onödan.

Använd i första hand mekaniska metoder

mot påväxten. Mer information om dessa alternativ finns på www.batmiljo.se. Om du måste måla, följ instruktionen på färgburken för korrekt mängd färg. Och fundera på om färgen verkligen behöver målas på varje år.

2 Använd godkända medel med rätt användningsområde

Om du väljer att måla båten, så använd godkänd färg för det område du tänker använda båten i. De färger som är godkända av Kemikalieinspektionen har ett registreringsnummer och uppgift om vilken behörighetsklass färgen tillhör. Färger i klass 3 får användas av alla. På etiketten finns också viktig information om var och hur du ska använda medlet.

3 Var försiktig när du målar eller tar bort färg

Båtottenfärger kan innehålla hälsofarliga ämnen. Kemiskt verkande färger innehåller ett eller flera aktiva ämnen (till exempel koppar). Dessutom kan andra metaller, organiska lösningsmedel och allergiframkallande ämnen finnas i produkterna, och det gäller även fysikaliskt verkande färger. Täckande klädsel, handskar och ett enkelt munskydd kan skydda mot exponering och inandning av färg och slipdamm. Samla upp slipdamm och färgrerter och lämna till närmaste miljöstation tillsammans med förpackningen.

4 Var extra försiktig vid köp på internet eller utomlands

Om du köper båtottenfärg på internet, har du alltid rätt att få all information om produkten innan du genomför köpet. Tänk på att andra länder kan ha andra regler, men att medel som ska användas i Sverige måste följa svenska regler.

XRF-mätning

Det finns förutsättningar för att mätning av halterna av giftfärg på båtbottnar kan bli lite enklare och kanske också billigare än när Happy Boat utförde dessa. SBU har i samarbete med Sweboat startat ett projekt för att utbilda mätföretagare, dvs personer som kan hantera XRF-mät-instrumentet. SBU kommer också att ha några mätinstrument och utbildning att kommer att vara ett krav för att få hyra instrument från SBU. Framför allt kan man genomföra mätningar även om bara ett fåtal båtägare önska mäta sina bottnar. Vi har desutom förmånen att ha en av de utbildade mät-personerna som medlem i vår klubb, Peter Hougner. När teknik och allt är på plats ska vi ta hans tjänster i anspråk för att mäta båtar som fortfarande är oklara.

Är du osäker på om din båt är giftfri?

Om din båt är bottenmålad någon gång och du av någon anledning inte har något mätresultat finns nu möjligheten att åtgärda detta.

kontakta snarast Peter Hougner på mail peter.hougner@comhem.se

När han fått ihop ett gäng på ca 10 båtar organiserar han en mätning i mitten av april. Kostnaden blir ca 250/båt med protokoll till båtägaren och ÅMK styrelse.

**"Kul att vara delägare!
I år får vi kunder tillbaka
2,5 miljoner kronor."**

Josefin, en av våra 247 000 delägare.

Båtförsäkringar SVENSKA SJÖ
<https://svenskasjo.se>

Referensvärden

Rådgivande referensvärden har tagits fram för att vara vägledande i utfasningen av otillåten färg i väntan på nationella riktvärden. De rådgivande referensvärdena omfattar i dagsläget bara plastbåtar. Båtar med halter som överskrider referensvärdena bör saneras snarast. Röntgenfluorescensinstrument som används ska vara kalibrerat för mätning av tenn, koppar, bly och zink på plastbåtskrov.

Rådgivande referensvärden för sanering

Tenn	≥ 100 µg/cm ²
Koppar	≥ 1000 µg/cm ²

Något gränsvärde för zink har Miljöförvaltningen inte. Att det inte finns något gränsvärde innebär att de inte kan ställa några krav på sanering utifrån mängden zink som finns på båtarna.

Så har du fått resultat från till exempel en XRF-mätning som visar att mängden koppar och tenn är låga men halten zink är hög, så ställer vi inga krav på sanering i dagsläget.

Självklart är det bra om mängden zink minskas men det är helt på frivillig basis även efter 2021

Läs hela skrivelsen från Miljöförvaltningen (kopiera nedanstående url)

<https://tillstand.stockholm/globalassets/tillstand-och-regler/tillstand-regler-och-tillsyn/fritid-och-underhallning/batklubbar/miljoforvaltningens-radgivande-referensvarden-xrf-batskrov.pdf>

Regelverk för ren båtbottnen (kopiera nedanstående url)

<https://tillstand.stockholm/globalassets/tillstand-och-regler/tillstand-regler-och-tillsyn/fritid-och-underhallning/batklubbar/regelverk-rorande-batbottenfarger.pdf>

Renbotten-intyg

ÅMK.s styrelse har tagit fram ett dokument där båtägare och besiktningsperson kan intyga att en båt är sanerad/ behandlad. Detta dokument upprättas i två pappersexemplar varav ett är båtägarens och ett arkiveras hos ÅMK samt en digital kopia som finns i BAS-K. Detta dokument eller annan jämförbar handling kommer att krävas för att få hamnplats i ÅMK 2021

Medlemmar som kommer med en båt utifrån rekommenderas att ha med sig någon form av intyg som kan intyga att det på skrovbotten inte finns någon form av förbjuden färg.

Efter 2021 kommer klubben inte bevilja hamnplats till båtägare som inte kan påvisa att deras båtbottnar inte har läckande giftfärg.

Låt BESIKTIGA din BÅT

Besiktningsmän i
ÅMK
Björn Green, Peter Hougner,
Jan Wahlström och Kjell
Dike

Styrelsen i Årsta Motorbåt Klubb för år 2020

Ordförande Kjell Dike
Vice ordförande Joel Lallerstedt
Hamnkapten Thomas Malmberg
Vice hamnkapten Leif Aveklint
Kassör Ingrid Penton
Sekreterare Anders Stegen
Vice sekreterare Lena Johansson
Övrig ledamot Linda Avergård
Övrig ledamot Josefine Berg
Revisorer Eva Lindeman och Ludvig Tullgren.
Revisorssuppleant Margoth Grönros.
Klubbmästare Damian Nordström och Angelika Blomqvist
Valberedning Anders Stegen och Björn Green
Miljöombud Joel Lallerstedt
Redaktör ÅMK-Nytt Kjell Dike
Webmasters Josefine Berg och Moa Hultin

Besök hemsidan
www.ambk.se

**Viktig information,
blanketter,**

Kalendarium mm.

hittar ni där,

**liksom möjlighet att
kontakta styrelsen.**

Viktiga datum

Vårmöte ÅMK **22 april**
(osäkert-kan ev ställas in)

Sjösättning 1 **25 april**

Sjösättning 2 **2 maj**

Sjösättning 3 **3 maj**

Städdag **5 maj**

(obligatorisk för alla som
haft båt på VTS)

Sjösättnings-skiva 23 maj

Ungdomsverksamhet

SMBF belönade den ungdoms-
satsning som vi påbörjade 2019.

flera båtar att segla med. Flottan har utökats
med två optimistjollar och eftersom ung-
domsverksamhetens sker i samarbete med

LBS kommer vi troligtvis
att få sällskap av ytterligare en optimist.

Optimistjollen är
extra bra eftersom den kan
seglas av en eller två barn/
ungdomar utan ledare i
båten. Det är ett fantas-
tiskt sätt att bli kapten på
sin första farkost.

Under våren kom-
mer vi också att renovera
vår lilla kölbåt "kulin-
gen". Den kommer att få
nya durkar, en hel del nya
beslag och förhoppnings-
vis också ny färg på skrov
och däck. Ungdoms-
verksamheten kommer att
fortsätta vara en bland-
ning av teori och praktik.
Med tre och eventuellt
fyra seglande enheter kan
vi ordna små eskader-
seglatser där de flesta av

I år kommer vi att utöka
verksamheten med ytterligare två
ungdomsledare Josefine Berg och
Moa Hultin. Vi kommer också att ha

våra ungdomar/barn kan delta samtidigt.

Verksamheten kommer att vara öp-
pen för barn från 8 år och uppåt som är sim-
kunniga.

Båtvimplar finns nu att köpa!
Pris 150 kr

Har du ren botten?

En del av er medlemmar kommer att få ett brev från oss med uppmaning att åtgärda er båtbottnen om ni vill sjösätta 2021 och ligga kvar i ÅMK:s hamn .

Där framgår hur mycket rester av de olika kemikalierna, koppar, tenn, zink och bly. Det finns som framgått gränsvärden för koppar och tenn, inget för närvarande för zink och bly är överhuvudtaget inte tillåtet på båtar. Undantaget är dock träbåtar, och det är på dessa man brukar hitta rester av bly. De mätvärden vi utgår ifrån är de som Happy Boat sammanställde efter mätning 2018. Som kommer att framgå av breven till vissa båtägare finns inte något mätresultat. Detta kan bero på att båten trots att den fanns i klubben inte mättes av Happy Boat, eller att den är införskaffad senare.

ÅMK har krav på sig att veta att inga båtar som ligger i vår hamn från och med säsongen 2021 har biocidfärger med värden över gränsvärdena.

För att veta detta kräver vi att båtägare kan uppvisa ett mätresultat. Enklast får man detta genom att anmäla till vår medlem Peter Hougner som har gått utbildning för att utföra mätningar och har möjlighet att hyra instrument. Han har erbjudit sig att utföra mätningar någon gång under april månad och det är därför viktigt att ni snarast anmäler ert intresse till honom. Har man en ”ren” båt, dvs med värden under de då gällande gränsvärdena kan man få ett intyg utfärdat som ger klartecken till sjösättning.

Anmäl ditt intresse till Peter Hougner snarast. Han gör en mätning någon gång i april.

Det kommer att kosta 250 kr/båt

peter.hougner@comhem.se

Skulle det då visa sig att man har kvar bottenfärg över gränsvärdena måste man på något sätt sanera. Efter detta har skett och någon från klubben eller besiktningssperson kunnat verifiera att sanering och epoxibehandling skett kan också intyg utfärdas. Det handlar om en

PDF-fil med fakta som identifierar båt och båtägare. En kopia får båtägaren, en sätts i pärm hos ÅMK, en digital PDF- kopia läggs i medlemsregistret BAS-K. Detta kommer att vara ett viktigt dokument för att få sjösätta i Mälaren men kan också ha betydelse exempelvis vid en försäljning. Detta är alltså ett dokument som vi rekommenderar även dem som har en båt med godkänd botten. (Vi kommer dock inte att kräva det om det tydligt framgår att båten inte målats med giftfärg efter det att den mättes).

Eftersom det inte finns någon bra behandling av träbåtar är dessa tills vidare undantagna. Det finns båtar med sommarplats i Saltsjön som bara sjösätter från ÅMK/VTS och inte ligger permanent i vår hamn. Dessa är det tillåtna att sjösätta med biocidfärger framtagna för användning i Östersjön. Det är alltså tillåtet att ta upp och vinterförvara båt med biocidfärg på VTS. Men observera att det inte är tillåtet att tvätta båtbottnen på varvet.

Åtgärdsmetoder

Metoden att sandblästra botten är numera så omgärdad av restriktioner och kostnader att den inte är framkomlig. Spärrfärger har tydligen visat sig vara mindre effektiva. Det som återstår är att skrapa ren botten. Det dammar mindre om man använder färgborttagningsmedel.

Alla rester från botten måste samlas upp och behandlas som farligt avfall. Privatpersoner får lämna farligt avfall på återvinningsstationer.

En ren botten med enbart Gelcoat är inte riktigt vattentät. Den rekommenderade metoden är 4 lager med Epoxifärg. En härdande plastfärg som är helt vattentät. Epoxi är irriterande och allergiframkallande så skyddsutrustning är nödvändig. Följ tillverkarens anvisningar.

Tips: byt nyans

mellan lagren annars ser man inte vad man målat. Sista lagret ska ha den nyans man vill ha på båten. Typ om man vill ha en grå botten så målar man gul-grå-gul-grå.

Erfarenheten visar att en ren epoxibotten klarar sig bra i vår hamn. Det blir lite grön påväxtning som enkelt tas med borste och högtryckstvätt vid upptagning. Man får bort tillräckligt mycket.

Anders Stegen Sekreterare ÅMK

Få havstulpanvarning via e-post eller SMS

Havstulpanen är den svåraste beväxningstypen. Den förökar sig oftast bara en kort period under året och det är då som den vill sätta sig fast på båtbottnar. Därför kan det räcka att rengöra båten en eller ett par gånger per säsong om man gör det vid rätt tillfällen.

För att veta när det är dags att tvätta båten för att undvika påväxt finns det en havstulpanvarning som man kostnadsfritt kan ansluta sig till.

Du kan anmäla dig på Båtmiljö.se eller via Skärgårdsstiftelsens mobiltelefonapplikation “Båtmiljö” för att få havstulpanvarningar via e-post eller SMS.

